

Consilia Seu Responsa Juris

Schmalzgrueber, Franz

Augusta Vindelicorum & Ratisbonae, MDCCXL

Cons. LI. Juris Patronatus, quod competit Parocho Macricis Ecclesiæ, ex
cujus Reditibus fundatum est Beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72304](#)

mendicare, magna tamen est pauperum copia, qui, licet ostiatim Eleemosynam non inquirant, tamen pro statu suo ex pecuniis, in hunc finem collectis, sufficienter nutriuntur. Ad 2. mala liberorum educatio, & pericula, ex eadem timenda, impediri possunt per publica laboratoria, in celebrioribus, vel commodioribus urbibus constituta, qualia constituta sunt Coloniz, Amstelodami, & alibi, ubi pauperum parentum liberi colliguntur, & ad laborandum pro victu, & vestitu suo adiunguntur, donec adolescent, & vel arti aliqui addiscendæ, si mares, idonei fiant, vel, si foemella, nuptias tales possint acquirere, in quibus mendicitatem exercere eas non sit necesse. Cura istorum in spiritualibus demandari posset certis Religiosis, aut etiam Sacerdotibus Secularibus, qui eas in fidei Christianæ dogmatis per habitas Catecheses instruant, & per salubria monita in innocentia conservent. Ad 3. Disparitas est cum militibus; nam isti abdicando se militiam, sibique substituendo alium liberare sese à prohibitione hac possunt: contrà verò Pauperes, saltem plerique, nequeunt seipso liberare à mendicitate; quia vel ob defectum corporis ad victimum sibi querendum labo-

re suo apti non sunt, vel si viribus corporis, ad laborem tolerandum sufficientibus, polleant, in hac multitudine hominum acquirere nequeunt, quibus operam suam pro justa mercede locent. Hinc contra juris naturalis permisum cogentur perpetuò manere cælibes cum maximo periculo incontinentie, & aliarum sequelarum admodum gravium.

Judico ergo, petitionem hanc Principis eatenus posse recipi, ut animarum Curatores hominibus, quise, & prolem futuram ob facultatum defectum nutritre competenter non valent, current Matrimonii contractum, quippe occasione cuius, si copiosa præsertim proles ipsis nascatur, ministerio redduntur, omnibus modis dissuadere: non verò, ut, si dissuasione sua nihil efficiant, eos à contrahendo omnino arceant; hoc enim repugnat juri naturali, & positivo tam Divino, quam humano, per qua jura cuivis, alias non impedito, liber debet esse Matrimonii contractus: inquit nec obtineretur finis hujus Decreti, cum multi primū post Matrimonium jam contractum vel per infortunium, vel per malam domesticationem ad incitare redigantur.

C O N S I L I U M L I .

In dubio juris Patronatūs competentis Matrici Ecclesiæ.

S U M M A R I U M .

1. *Facti species.*
2. *Ad novam Ecclesiam ex redditibus Parochialis Ecclesia dotatam, præsentatio competit Parochio matricis Ecclesia.*

3. *Jus præsentandi non habet Parochus matricis Ecclesia, si intra eius limites alienis sumptibus eretta est Ecclesia Parochialis.*

F A C T I S P E C I E S .

I.
Ecclesia Parochialis S. Pantaleonis pinguis habet redditus, & valde amplum districtum, in quo numerat quatuor Ecclesiæ filiales, sibi subjectas. Has Parochus loci procuravit hactenus in spiritualibus per Capellanos, quos domi sue sustentavit. Ut dictis Ecclesiæ filialibus, & populo ibi degenti circa curam animarum melius invigilaretur, Ordinarius in his pro numero ea-

rum quatuor posuit Vicarios, seu Sacellanos Curatos, pro quibus aleandis Ordinarius ex redditibus matricis Ecclesiæ extraxit pro quolibet eorum tantam portionem, quanta sufficeret ad congruam singulorum sustentationem.

Q U Ä R I T U R

An Parochio matricis Ecclesia competit jus præsentandi tales Vicarios, seu Sacellanos Curatos?

R Esp. affirmativè, argumento sumpto à casu, quo nova Ecclesia Parochialis intra

intra fines alterius Ecclesiae Parochialis, ex
hujus proventibus, ædificata, vel dotata
fuit; nam hoc casu jus præsentandi Paro-
chum novæ Ecclesiae Parochialis competit
Parochio matricis Ecclesiae

per textum c. audientiam 3. de Eccles. &
dif.

ibi, In ea Sacerdotem ad præsentationem majo-
ris Ecclesia instituas. Videtur autem esse pa-
ritas inter hunc, & in præsenti controver-
sum casum. Neque obest, quod Ecclesiae
haec filiales jam antehac sunt constructæ; non
enim ex constructione Ecclesia tantum, sed
etiam ex dotatione Jus Patronatus acquiri-
tur. Cum ergo in casu substrato dotem,
seu sustentationem congruam pro quatuor
illis Vicariis subministret Ecclesia matrix,
hujus rectori jus eos præsentandi negari
non potest.

Aliud dicendum foret, si sumptus ad Vi-
carios istos alendos suggestisset alterius,
vel aliorum liberalitas; tunc enim Parochus

matricis Ecclesiae jus præsentandi Vicarios
tales non posset prætendere: quod iterum
probatur à paritate cum nova Parochiali;
intra fines alterius Parochialis erectâ;
nam si ad hanc novam confruendam, vel
dotandam nihil Ecclesia Parochialis anti-
qua contulit, Jus Patronatus non huic,
sed illi, vel illis tribuendum est, qui eam
fundarunt, construxerunt, vel dotâ-
runt.

Abb. inc. ad audientiam cit. n. 9. Fagn.
ibid. n. 35. Pirh. ad tit. de Ecc. adif. n.
12. Wiestner ibid. n. 19. Reiffenstuel
dict. tit. n. 17. & teste Fagn. l. cit. re-
spondit S. Congreg. Concil. contra
Innoc. inc. cum Venerabilis, de except. &
Joann. Andr. in c. 1. de Capell. Mo-
nach. in 6.

Ratio eit, quia Jus Patronatus ex tribus
solummodo causis, scilicet fundatione,
constructione, dotatione acquiritur.

CONSILII LII.

In causa imputatæ, non autem probatæ im- prægnationis.

S U M M A R I U M .

- 1. seqq. Facti species.
  - 6. Indicia, ex quibus probantur delicta car-
nis.
  - 7. Conjectura haec debent esse legis, & plene
probata.
  - 8. Considerandum est ex circumstantiis, an con-
jectura convincant.
  - 9. 10. Applicantur dicta ad præsentem hypo-
thesin.
  - 11. Si quis fateatur delictum fornicationis, negat
- tamen se patrem proli esse, puella deferri po-
test juramentum purgationis de fornicatione
cum alio non commissa.
- 12. 13. Si actor nihil probat, neutrī parti de-
ferri potest juramentum suppletorium.
  - 14. Potest juramentum purgatorium deferri ac-
cuso, ut magis purgetur ab omni suspicione
criminis.
  - 15. Deciso controversia.

FACTI SPECIES.

Rufina, soluta, sed famæ non ad-
modum bonæ fæ-
mina, utpote,
quæ jam antehac
de viro conjugato à se seducto, &
adulterio cum
hoc comisso con-
vieta, ex causa
ista ad triennium urbe suâ patriâ Magistra-
tus imperio exesse jussa est, diffamat Le-
ontium juvenem, opificio pistorem, de
comissa cum ipsa fornicatione, seque ab
isto imprægnatam vulgavit. Post aliquod
tamen tempus vel pœnitens injustæ diffa-

mationis, à se factæ, vel pœnitentiam si-
mulans, accessit matrem Leontii, fassaque
eidem est, se contra veritatem rei delictum
hoc filio imputasse, ipsumque reum culpæ
istius non esse. Hanc dein confessionem
suam coram duobus viris honestis, fidèque
dignis, quos eadem mater ad meliorem in-
nocentiam filii, & injustæ diffamationis pro-
bationem ad se vocavit, repetiit, addens,
Leontium quidem cum ipsa jocatum fuisse.
Habe mit ihr umgerissen, nihil autem malum
cum eadem perpetrâsse. In hujus duplicitis
assertionis confirmationem ipsa Leontium,
ipiusque matrem, coram iisdem duobus
testibus, porrectâ manu, veniam petiit,
& summopere, ac per omnia rogavit, ne
contra ipsam coram judice querelam insti-
tuerent.

CON.